

Interne geneeskunde
040 286 4873

Immuno-suppressiva: medicijnen die het immuunsysteem beïnvloeden

Jouw maag-darm-lever arts heeft jou medicijnen voorgeschreven die het immuunsysteem beïnvloeden. Het immuunsysteem is het systeem van het lichaam dat de mens beschermt tegen lichaamsvreemde stoffen en ziekten. Door het gebruik van deze medicijnen wordt de zogenoemde 'overactieve afweer' onderdrukt; dit remt de activiteit van de chronische darmontsteking. Wanneer blijkt dat je goed op het middel reageert, kan het vele jaren gebruikt worden.

Behalve bij inflammatoire darmziekten, worden deze medicijnen ook voorgeschreven bij bepaalde soorten van bloedkanker, maar dan in hoge doseringen. Omdat bij jou de dosering veel lager is dan bij de behandeling van bloedkanker zijn de bijwerkingen en de kans op bijwerkingen aanzienlijk minder! Dit is belangrijk om te weten, daar het mogelijk is dat de bijsluiter die jij van jouw apotheek krijgt, gericht is op mensen met bloedkanker.

Deze medicijnen zijn:

Purinethol = 6 mercaptopurine = 6MP

Imuran = Azathiopurine

Thiosix = 6 Thioguanine = 6TG

Hier krijg je meer informatie over het gebruik van deze medicijnen.

Effect

Deze medicijnen moeten veelal 2 tot 4 maanden gebruikt worden voordat het effect merkbaar is. Daarom ga je wellicht - in overleg met jouw arts - in eerste instantie door met de medicatie die je al gebruikt.

Dosering en inname

De dosis is afhankelijk van jouw lichaamsgewicht en een aantal andere factoren. De dosering verschilt per persoon. Gebruik altijd de dosering die jouw arts jou heeft voorgeschreven en nooit meer of minder.

- **Purinethol (6-Mercaptopurine) of Imuran (Azathiopurine)**

Tijdens of direct na de maaltijd innemen. Je kunt de tabletten doorslikken met voedsel, water. Het is belangrijk dat je ze niet breekt of kauwt, maar dat je ze in hun geheel doorslikt.

- **Thiosix (6-Thioguanine)**

Bij voorkeur innemen op een lege maag, dus tot een half uur voor of vanaf een uur na een maaltijd. Gelijktijdige inname met voedsel kan dit medicijn namelijk minder werkzaam maken.

Als je vergeten bent de tabletten in te nemen, neem ze dan op een later tijdstip nog dezelfde dag in. Als je er de volgende dag achter komt dat je ze vergeten bent, neem je ze niet extra in. Je neemt dan gewoon jouw medicijnen in als altijd.

Als je misselijk wordt van het medicijn, adviseren wij jou de tabletten over de dag te verdelen, of 's avonds voor het slapen in te nemen.

Bijwerkingen

De meeste bijwerkingen treden op in de eerste weken na het starten van het medicijn. Je kunt in deze beginperiode last krijgen van:

- verminderde eetlust;
- misselijkheid;
- braken;
- diarree.

Meestal verdwijnen deze klachten binnen 2 tot 3 weken.

Door de lijst van bijwerkingen kan het lijken dat het middel erger is dan de kwaal. Door het gebruik van een lage dosering komen bijwerkingen echter minder vaak voor en lang niet bij iedereen in dezelfde mate.

Enkele weken na het starten van het medicijn kun je last krijgen van:

- Verstoorde aanmaak van rode bloedcellen, witte bloedcellen en bloedplaatjes.
- Een verhoogde kans op infecties zoals tandvleesontsteking of keelpijn in combinatie met koorts. Dit wordt veroorzaakt door het remmende effect van het geneesmiddel op het beenmerg waar bloedcellen worden gemaakt. Hierdoor kan een storing in de aanmaak van witte bloedcellen optreden. Dit wordt gecontroleerd bij het laboratoriumonderzoek.
- Het spontaan krijgen van blauwe plekken en/of regelmatige bloedneuzen. Dit is het gevolg van een verminderde aanmaak van bloedplaatjes.
- Leveraandoeningen. Waarschuw jouw arts bij een gele verkleuring van huid en oogwit en pijn boven in de buik. Om beschadiging te voorkomen zal jouw arts de leverwerking regelmatig controleren.
- Buikklasten die je niet in verband kan brengen met de ziekte van Crohn of Colitis Ulcerosa. Er kan bijvoorbeeld in zeldzame gevallen in het begin een alveesklierontsteking optreden.
- Maagdarmklachten, zoals verlies van eetlust, misselijkheid, braken, diarree, buikpijn, maagzuur en zuurbranden. Soms helpt het om vaker te eten, maar dan kleine beetjes. Als je moet braken moet je de arts waarschuwen. Zo ook bij hevige buikpijn.
- Wratten veroorzaakt door een virus. Je bent door de verminderde afweer gevoeliger voor zo'n virus.

Bijwerkingen die zeer zelden voorkomen:

- Verminderd gevoel in handen en voeten.
- Onzeker of onvast gevoel tijdens het lopen.
- Verhoogde kans op huidkanker.

Wanneer neem je contact op met de verpleegkundige/arts

Mocht je last krijgen van koorts, koude rillingen, gele huid, geel oogwit, hevig braken, blauwe plekken, bloedneuzen of hevige (buik)pijn, neem dan contact op met de MDL-verpleegkundige of MDL-arts. Als dit buiten kantoortijden gebeurt, neem contact op met de (dienstdoende) huisarts of de dienstdoende arts in het ziekenhuis. Soms is het nodig om de dosering aan te passen om de bijwerkingen te verminderen. Soms schrijft de arts een ander medicijn voor tegen de bijwerkingen.

Doordat het medicijn de afweer vermindert, ben je meer vatbaar voor infectieziekten. Vermijd daarom intiem contact met mensen die een infectieziekte (bijvoorbeeld griep) doormaken.

Controles

Voor een veilig verloop van jouw behandeling is het noodzakelijk dat jij je houdt aan de poliklinische afspraken die met jou worden gemaakt. Ook is het noodzakelijk om regelmatig bloedonderzoek te laten doen.

Deze controles zijn nodig om het effect van de behandeling te kunnen volgen, inclusief eventuele bijwerkingen.

Alcohol

Wees voorzichtig met alcohol, want alcohol verhoogt de kans op leverafwijkingen bij gelijktijdig gebruik met deze medicijnen.

Combinatie met andere medicijnen

- **6-MP (Purinethol) of Azathiopurine (Imuran)**

Als je naast 6-MP of Azathiopurine ook urinezuurverlagende middelen gebruikt (bijvoorbeeld bij jicht, Zyloric of Allopurinol) vragen wij jou jouw arts hiervan op de hoogte te stellen. Gebruik jij bloedverdunners, meld het gebruik van 6-MP dan aan de trombosedienst.

- **Thiosix**

- Carbamazepine, een medicijn gebruikt bij epilepsie, zenuwpijn en manische depressiviteit. 6-TG verlaagt de hoeveelheid carbamazepine in het bloed, waardoor het minder goed werkt. Jouw arts zal jouw bloed extra controleren en de dosering carbamazepine eventueel aanpassen.

- Mesalazine (Pentasa, Mezavant, Salofalk, Asacol), Olsalazine (Dipentum) en Sulfasalazine, medicijnen gebruikt bij chronische darmontstekingen. 6-TG kan samen met deze medicijnen de aanmaak van rode en witte bloedcellen en bloedplaatjes verstoren. Jouw arts zal daarom regelmatig bloed bij jou laten prikken om dat te controleren.

Het effect op vruchtbaarheid, zwangerschap en borstvoeding

Vruchtbaarheid en zwangerschap

Voor zover tot op heden bekend is, heeft 6-MP of Azathiopurine geen ongunstige invloed op de vruchtbaarheid van mannen en vrouwen en ook niet op een zwangerschap of het verloop hiervan. Er is dus geen reden waarom je deze medicijnen niet kunt gebruiken (anders gezegd: er is geen contra-indicatie).

Wel is het belangrijk om jouw MDL-arts te informeren als je een zwangerschap overweegt of al zwanger bent.

Er is onvoldoende informatie over de effecten van Thiosix in de zwangerschap. Er is een kans dat het een aangeboren afwijking bij het kind veroorzaakt. Zwangerschap tijdens het gebruik en de eerste 6 maanden na het staken wordt sterk afgeraden. Gebruik daarom een goede anti-conceptie tijdens de behandeling. Ook mannen die dit medicijn gebruiken mogen hun partner niet zwanger maken.

Borstvoeding

Geef geen borstvoeding als je immuno-suppressiva gebruikt. Het kan in de moedermelk terecht komen en schadelijk zijn voor jouw kind.

Zonlicht en UV-straling

Je kunt een verhoogd risico lopen op huidproblemen, waaronder ook huidkanker. Vermijd daarom een te grote blootstelling aan zonlicht en UV-straling. Wij raden hierom het gebruik van een zonnebank af. Draag beschermende kleding en gebruik zonnebrandcrème met een hoge beschermingsfactor.

Vaccinaties (inentingen)

Deze medicijnen kunnen de werkzaamheid van sommige soorten vaccins verminderen en de kans op bijwerkingen door de vaccins vergroten. Ook als je bent ingeënt voordat je met 6-MP of Azathiopurine begint, ben je mogelijk minder goed beschermd. Hou hier altijd rekening mee.

Vaccinaties met een vaccin dat bestaat uit verzwakte levende virussen of bacteriën, worden ontraden. Denk hierbij aan onder meer een gele koorts-vaccinatie, een Tuberculose-vaccinatie (BCG), een vaccinatie tegen bof, mazelen, rode hond (BMR) of een tyfusvaccinatie. Als zo'n vaccinatie toch nodig is, raadpleeg eerst jouw arts.

Griepvaccinatie (griep prik)

Je komt in aanmerking voor de (gratis) griepvaccinatie, omdat je een iets verminderde afweer tegen infecties hebt. Hiervoor kun je bij jouw huisarts terecht. De griep prik beschermt je niet tegen alle griepsoorten die er zijn.

Het griepvirusvaccin is een niet-levend vaccin.

Te nemen maatregelen

Deze medicijnen zijn ook geregistreerd voor de behandeling van leukemie. Vandaar dat je in de bijsluiter strenge hygiënische adviezen aantreft. In de veel lagere dosering die je voorgeschreven krijgt volstaat de normale hygiëne.

Zie bij het openmaken van de verpakking kapotte tabletten? Sluit de verpakking dan weer goed en breng deze terug naar de apotheek. Krijg je wat poeder uit gebroken tabletten op jouw huid of in jouw ogen? Was dan de huid goed af. Spoel jouw ogen met veel water.

Vragen

Deze informatie is niet bedoeld als vervanging van mondelinge informatie, maar als een aanvulling hierop. Hierdoor is het mogelijk alles nog eens rustig na te lezen.

Telefonisch contact

Als je na het lezen van deze informatie nog vragen hebt, kun je contact opnemen met de poli MDL, telefoon 040 - 286 48 92.

E-mail

Je kunt ook mailen naar: mdl_verpleegkundige@st-anna.nl.

Wil je deze informatie online bekijken ga dan naar www.annaziekenhuis.nl/medische-informatie/int024-immuno-suppressiva-bij-de-ziekte-van-crohn-en-colitis-ulcerosa/

Of scan met je telefoon of tablet de QR-code.

INT024
11-01-2016